

Toenemende desinteresse

Jan Limbeek

Steeds minder Russen maken zich zorgen over de slechte relatie met het Westen, zo laat een opinieonderzoek van het onafhankelijke Levada Centrum* zien.

Tabel 1 **Maakt u zich zorgen over het toenemende isolement van Rusland met het Westen het afgelopen jaar?**

	sep.14	sep.15	sep.16
Heel veel	6	7	6
Tamelijk veel	30	29	23
Niet veel	39	36	37
Helemaal niet	20	21	25
Er is geen isolatie	1	2	3
Moeilijk te zeggen	3	5	6

Bron: Levada Centrum, 21 september 2016 (levada.ru)

Tabel 1 laat zien dat een minderheid van 29 procent van de respondenten zich zorgen maakt over de geïsoleerde positie van Rusland met het Westen. In september 2016 was die minderheid kleiner dan tijdens de vorige twee meetmomenten, in september 2014 en 2015, toen 36 procent van de respondenten zich hier ongerust over maakte.

Omgekeerd maakt maar liefst 71 procent van de respondenten zich niet of nauwelijks zorgen over de slechte relatie met het Westen. Vooral is het aantal respondenten gestegen dat zich hier helemaal niet druk over maakt.

Tabel 2 **Moet Rusland de relatie met de VS en andere westerse landen in orde brengen?**

	sep.14	feb.15	sep.15	nov.15	sep.16
Absoluut	13	13	17	23	15
Liever wel	53	53	49	52	47
Liever niet	18	16	16	14	18
Zeker niet	6	2	4	2	6
Moeilijk te zeggen	10	16	13	10	14

Bron: Levada Centrum, 21 september 2016 (levada.ru)

In het verlengde hiervan vindt een kleinere meerderheid van de respondenten een verbetering van de relatie met de VS en andere westerse landen gewenst: 62 pro-

---

* Het onderzoek vond plaats tussen 9 en 12 september op basis van een representatieve steekproef onder 1.600 Russen van 18 jaar en ouder uit 137 woonplaatsen verspreid over stedelijk en landelijk Rusland. De respondenten werden thuis ondervraagd door middel van een persoonlijk interview. Het is de bedoeling dat het onderzoek de mening van alle Russen weergeeft.

cent van de respondenten. Dit is veel minder dan de 75 procent van november 2015 en ook minder dan de 66 procent van de drie meetmomenten daarvoor (tabel 2).

De trend is natuurlijk verkeerd, maar aan de positieve kant streefde in september 2016 nog geen kwart van de respondenten geen verbetering van de relatie met het Westen na. En slechts een kleine geharnaste minderheid van een op de zeventien, wil geen enkele verbetering van de relatie.

Tabel 3 Hoe denkt u dat de betrekkingen van Rusland met de landen van het Westen zich zullen ontwikkelen na het huidige conflict rondom Oekraïne en de Krim?

	jun.14	sep.14	feb.15	sep.15	feb.16	sep.16
Groei spanningen, nieuwe Koude Oorlog	37	40	42	33	32	27
Geleidelijke ontspanning, terugkeer pre crisis situatie	43	45	45	52	49	48
Moeilijk te zeggen	20	15	13	15	19	25

Bron: Levada Centrum, 21 september 2016 (levada.ru)

Opmerkelijk is de afname in tabel 3 van zowel het aantal respondenten dat een groei van de spanningen verwacht als het aantal respondenten dat een geleidelijke ontspanning ziet aankomen. Dit zou kunnen wijzen op toenemende desinteresse.

Plaatsvervangend directeur van het Levada Centrum Aleksej Grazjdankin stelt dat 'mensen gewend zijn geraakt dat de relatie in een voortdurende crisis zit' (zie rbc.ru).

De meeste Russen willen dus wel een verbetering van de relatie, zoals te zien is in tabel 2, maar het lijkt er niet op dat ze hiervoor wat wezenlijks willen opgeven. Dit blijkt bijvoorbeeld uit een enquête van begin augustus (tabel 4).

Tabel 4 Hoe moet Rusland reageren op de sancties van het Westen?

	sep.14	dec.14	mrt.15	jun.15	aug.15	nov.15	mei.16	aug.16
Huidige beleid voortzetten, ongeacht sancties	68	66	72	70	68	65	75	70
Concessies doen om onder sancties uit te komen	22	24	21	20	20	26	17	21
Moeilijk te zeggen	10	11	6	10	12	9	8	9

Bron: Levada Centrum, 18 augustus 2016 (levada.ru)

[Terug naar 'Achtergrond'](#)